

ፅንሰታ ለማርያም

ንባባት፡ ኤፌ 1:3-12፣ ዘፍጥ 3:9-15፣ ግ.ሐ.1:12-15፣ ሉቃ 1:26-38

ስብከት፡ መስራታቷሃ ውስተ አድባር ቅዱሳን፣ ያበድሮን እግዚአብሔር ለአናቅጸ ጽዮን፣ እምኩሉ ተዓይኒሁ ለያዕቆብ። መዝ 87:1-2

አብ ዋዜማ ናይ ጽንሰታ ለማርያም “ለልዩ በእደዩ ለሐኩዋ ለድንግል እንተ እምኔሃ ተሰባእኩ ይቤ እግዚአብሔር መንበሩ ዘኪሩቤል ዘኢዮር ማኅድሩ ዘይትነገር ቃል ኅደረ ላዕሌሃ”። መንበሩ አብ ኪሩቤል ማኅድሩ አብ ኢዮር ዝኾነ እግዚአብሔር ባዕለይ ብኢደይ ንድንግል ፈጠርክዋ፤ ክንገር ዘይክአል ቃል አብኦ ሓደረ፤ እናበለ ሕርየት ማርያም ካብ መጀመርያ ብእግዚአብሔር ከም ዝኾነንን ኩሉ ናታ ዘበለ ምስቲ ዝወለደቶ ክርስቶስ ተተሓሒዙ ከምዝኾይድ ይነግረና። ኩሉ እምነትና አብ ማርያም ካብ ክርስቶስ ፈሊና ክንርእዮ አይክአልን እዩ። ኩሉ ናታ ዘበለ ምስ ወዳ ዝተተሓሓዘ እዩ።

አብ እምነትና አርባዕተ አዕማድ እምነት ብዛዕባ ማርያም አለውና፡

1. ማርያም አደ አምላኽ እያ። አብ ጉባኤ ኤፌሱስ ብ431 አበው ማርያም አደ አምላኽ ኢሎም ወሲኖም።
2. ማርያም ብዘይ ኃጢአት አዳም ተጸኒሳ። ፕዮስ ፱ ብ1854 ንኹሎም አቡናትን ጉባኤ ጳጳሳትን ሲኖዶሳትን ድሕሪ ምሕታት ድንግል ብሕልንኦ ድንግል ብሥግኦ ኢሎም አዊጀም።
3. ማርያም ቅድምን ድሕርን ንክርስቶስ ምውላዳ ድንግል እያ። ፭ይ ጉባኤ ኮንስታንቲፕል ብ553 አዊጁ።
4. ማርያም ብሥግኦን ብነፍሳን ንሰማይ ፈሊሳ። ፕዮስ XII ብ1950 አዊጀም።

ብዓለ ጽንሰታ ለማርያም ብናይ ሃገርና ስርዓት አብ 13 ታሕሣሥን አብ 7 ነሓስን ይዝከር፡ ማርያም ሓጢአት አይለኸፋን ካልኦት ኩልና አብ ሓጢአት ተወሊድና። ናይ ማርያም ብዘይ ኃጢአት ምጽናሳ ከም ዓምዲ እምነት አብ ካቶሊካዊት ቤተ ክርስቲያን ታሕሣሥ 8 1854 ብፕዮስ 9ይ አብ ሮማ ብዕለ እምነት ቤተክርስቲያን ምጳኒ ተአዊጁ። “ካብ ፈለማ እዋን ጽንሰታ ጀሚራ ፍሉይ ብዝኾነ ጸጋን ናይ ከሃሌኩሉ አምላኽ ጉንዖን ብናይ ኢየሱስ ክርስቶስ መድኅን ዓሌት ሰብ ትሩፋትን ብፅዕት ድንግል ማርያም ካብ ዝኾነ ርስሓት ኃጢአት ናጻ ኮይና ተዓቂባ እያ” ፕዮስ ፱ይ Ineffabilis Deus (1854). እዚ ዓምዲ እምነት ዝእውጀ ማርያም ብጸጋ አምላኽ ካብቲ መጀመርያ ካልኢት ጽንሰታ ካብ ኩሉ ኃጢአት አዳም ነጻ ኮይና ከም ዝተወለደት ይነግረና። ማርያም ከም ኩሉ ሰብ ብሥጋዊ ርክብ አቦአን አዲአን (ሃናን እያቄምን) እያ ተወሊዳ፡ እንተ ኾነ እግዚአብሔር ብፍሉይ ክእለቱ ካብ ኩሉ ኃጢአት ነጻ ገርዋ። (ሓ/ት/ክ/ 491)። ካልኦት ኩልና አብታ ዝተጸነስናላ ደቂቕ ብኃጢአት አቦና አዳምን ሓዋንን ንልከፍ። እዚ ኃጢአት ብጥምቀት ነጥፍኦ። ማርያም ግን ካብ መጀመርያ ተፈጥሮኦ ብዘይ ዝኾነ ሰብአዊ ድኻመት ኃጢአት እያ መጺኦ። አብዚ ዓለም ከምቲ አዳምን ሓዋንን ቅድሚ ኣብ ኃጢአት ምውዳቕም ዝነበርዎ ሕይወት እያ ተፈጠራ። እዚ ኹሉ አምላኽ ዝገበረላ ዓስቢ ናይ ዝኾነ

ዝገበረቶ ሰናይ ግብሪ አይኮነን፤ ወይ እውን ባዕላ ብዝገበረቶ ዝረኸበቶ አይኮነን እዚ ኹሉ ብመንጽር እቲ አደ አምላኽ ክትከውን ተራእዩ አምላኽ ዝገበረላ እዩ። እምብእር እዚ ጽንሰታ ለማርያም እንብሎ ዘሎና ማርያም መን ምዃና ይገልጻልና። ከምኡ እግዚአብሔር መን ምዃኑን ንሕና አብቲ መወዳእታ ዘይብሉ ፍቕሩ እንታይ ክንከውን ከምእንኸእል ክነግረና ይክእል።

አብዚ ምስ ካልኣት ምስራቓውያን አብያተ ክርስቲያናት ንፈላለ ማለት ምስራቓውያን ማርያም አብ ማሕፀን አዲአ ክትጽነስ እንከላ ምስ ኃጢአት እያ ተጸኒሳ ድሕሪ ምጽናሳ ግን ብጸጋ አምላኽ ድሒና ይብሉ። ንሕና ካቶሊካውያን ማርያም አደ ክርስቶስ ስለ ዝኾነት ዝኾነ ኃጢአት ክትንክፋ አይክእልን እዩ ምኽንያቱ ብመንጽር ክርስቶስ ተራእዩ። ከምኡ እቲ መልአኽ ከበስራ እንከሎ “ጸጋ ዝመልአኪ፣ እግዚአብሔር ምሳኺ እዩ” ክብላ እንከሎ ነቲ አብአ ዘሎ ጸጋ አምላኽ እዩ ዝሕብር ስለዚ ማርያም ካብ መጀመርያ ብዘይ ኃጢአት ተፀኒሳ ንብል።

ማርያም ነቲ ኩሉ ካብአ ዝድለ ክትፍጽም ምልእተ ጸጋ ክትከውን ግድን እዩ ነሩ ምኽንያቱ አብ ከርሳ ዝሓድር ካልአይ አካል ቅድስት ስላሴ ስለ ዝኾነ ማኅደር አምላኽ ክትከውን ካብ ኩሉ ኃጢአት ነጻ ክትከውን አልአ።

አብ ወንጌል ሉቃስ “ምልእተ ጸጋ እግዚአብሔር ምሳኺ እዩ” ክብላ መልአኽ ንሰምዕ። ኩሉ እምነትናን አኽብሮናን አብዚ እዩ ዝምስረት። እዚ ብስራት ገብርኤል መልአኽ ብዛዕባ ማርያምን ብዛዕባ እትጻወቶ ተራ አብ መደብ ድሕነትን እዩ ዝነግረና። እግዚአብሔር ምሳኺ እዩ ክብላ እንከሎ ሕይወት ማርያም አምላኽ ምስአ ዘይነበረሉ እዋን የለን፤ ኩሉ ጊዜ ጸግኡ ምስ ዓደላ ንሳ ከአ ነቲ ዝዓደላ ጸጋ ትቕበል።

ማርያም ቀዳመይቲ ካብ ኩሎም ቅዱሳንን አደ ቤተ ክርስቲያንን እያ። ሓዲስ ትምህርቲ ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን ነዚ ክገልጻልና እንከሎ “ማርያም ካብ ፈለማ እዋን ጽንሰታ አትሒዛ ዝተሸለመቶ ነፀብራቕ ፍሉይ ቅድስና ብምልኡ ካብ ክርስቶስ ዚመጽእ እዩ። ንሳ ብዝለዓለ አገባብ ብናይ ወዳ ትሩፋት ዝደጎነት እያ፤ እግዚአብሔር አቦ ድማ ካብ ካልእ ፍጡር ሰብ አዝዩ ብዝበለጸ ብኸርስቶስ አብ ሰማያት ባረኻ አብ ቅድሚኡ ብፍቕሪ ቅድስትን መንቅብ ዘይብላን ምእንቲ ኸትከውን ብኸርስቶስ ቅድሚ ዓለም ምፍጣሩ ንኣኣ ሓርይዋ” (ሓ/ት/ክ/ 492) ይብል።

ሎሚ እምብእር ፍሉይ እንታይነት ማርያም ዘኪርና አሎና ብዘይ ናይ አቦና አዳም ኃጢአት ተጸኒሳ ዝብል። እዚ ዓምዲ እምነት ክንርድኦ ከቢድ እዩ ኩልና እንሰማማዕሉ ማርያም አብ ጉዳይ ድሕነትና ምስ አምላኽ ተሓባቢራ እያ። “ከምዝበልካኒ ይኹን” ክትብል እንከላ እሸታኦ ገሊጻ እያ። ቅዱስ ጳውሎስ ነዚ ክብርሃልና ኢሉ “ጊዜኡ ምስ በጽሖ አምላኽ ነቶም አብ ትሕቲ ስልጣን ሕጊ ዝነበሩ ምእንቲ ከድጎን ንሕና እውን ናይ ውሉድነት ሥልጣን ምእንቲ ኸንረክብ ነቲ ካብ ሰበይቲ ዝተወልደ አብ ትሕቲ ሕጊውን ዝኃደረ ወዱ ለአኹ” (ገላ 4:4-5) ይብል። ምሉእ ድላያ ብምግላጻን ነቲ አምላኽ ዝሓተታ ክትእዘዝ ፍቓደኛ ምዃን ምስ ገለጸት ነቲ አዳምን ሔዋንን ብዘይ ምእዛዞም ዝፈጸምዎ አፍሪሳቶ። ንሳ አብ ሕይወታ እንታይ ከምዘድላያ አይ ኮነትን ሓቲታ ነቲ አምላኽ ዝመደበላ እያ ተቕቢላ።

እዚ ናይ ማርያም እሸታ ንድለት አምላኽ ንኹልና ክንርድኦ ከቢድ እዩ አብ ዝተፈላለየ እዋን አምላኽ ድላዩ ክንገብር እሸታና ይሓትት እዩ እንህቦ መልሲ ግን ንድላይ አምላኽ ዝነጽግ ይኸውን። ፍቃድካ ይኹን ብቻል ክንብሎ ቀሊል እዩ ክንገብር ክንፍጽም ግን ከቢድ እዩ።

ቅ. ዮውሓንስ ጳውሎስ ዳግማዊ ብ8 ታሕሣሥ 2003 አብዚ ብዓል ከምዚ እናበሉ ጸልዮም፡ “አንግስተ ሰላም ለምንልና. . . ንናይ ጓህን ስክፍታን ጸልማት ናይ ጽልእን ሕነ ምፍዳይን

መንፈስ ቀንጥልና። አእምሮና ልባትናን ንእምነትን ንሕድገትን ክፈትልና። ንሕና ኣብ ሕይወትና ነዘን ቃላት እናደገምና እንተ ነበርና ምሉእት ጸጋ ኣምላኽ ክንከውን ንኽእል ኢና።

ኣምላኽ ካባና ዝደልዮ ነገር ኣልኣይ? እወ ይደሊ ክንእዘዞ ክንሰምዖ ድላዩ ክንፍጽም ይደሊ። ንሱ ጎደሎ ኮይኑ ዘይኮነ ንኣና ኣብቲ መደቡ ከሳትፊና ይደሊ እዩ እዚ ካብ ማርያም ንምሃሮ። ማርያም ምስተ ሓተት “ሕራይ” ኢላ ተቐቢላ። እቲ ሕራይ ዝበለቶ ቀሊል ኣይነበረን እንተ ኾነ ንኣምላኽ ሒዛ ሕራይ ኢላ። ኣብ ሕይወትና ኣምላኽ ሕራይ ክንብሎ ይደሊ እዩ። ብፍላይ ብሰንኪ ድኽመትና ወይ ናይ ከማና ዝበሉ ሰባት ድኽመት ንድላይ ኣምላኽ ከይንሓድግ ናይ ሎሚ ብዓል የዘኻኽረና።

ማርያም ሓንሳእ ጸጋ ምስ ተቐበለት ብዘይ ፈተናን ጸገምን ትነብር ነራ ማለት ኣይኮነን እኳድኣ ዝኸበደ ፈተናን ጸበባ ተሕልፍ ነራ ብፍላይ ንወዳ ከዋርድዎ ክጸርፍዎ ኣብ መወዳእታ ኸኣ ንሞት ፈሪዶም ክሰቕልዎ ክትርኢ እንከላ ክትቅበሎ ቀሊል ኣይነበረን። ንኹሉ ፈተናን ጸበባን እትኽእሎ ዝነበረት ኩኖ ጸበባ ዘሎ ራህዋ ኩኖ ፈተና ዘሎ ዓወት ርእያ ትኽእል ስለዝነበረት እዩ። ኣብ ቅድሚ ማርያም ቆምና ኣብ ኩሉ ጉዕዞ ሕይወትና ንፈተናን ጸበባን ክንሓልፎ ክትሕግዘና ሎሚ ንለምና።

እዚ ብዓል ብፍሉይ ነተን ምሉእ ሕይወተን ብመብጻዓ ዘወፈያ/ዩ ዝያዳ ትርጉም ኣልኣ። ማርያም ኣብነት ናይ እቶም ኩሎም ብንጽሕና ዝነበሩ እያ። ኣብ እምነትና ማርያም ምሉእ ሕይወታ ኃጢአት ዝብልዎ ኣይተንከፋን በዚ ንኹልና ብንጽሕና ክነብር ክንቃልስ ከምዘሎና ኣብ ሕይወታ ንርእዮ።

ኣብ ጽንሰታ ለማርያም ምእማን ማለት ኣብቲ ንኹሉ ዝሓሊ ኣምላኽ ምእማን እዩ። ኣምላኽ ንነፍሲ ወከፍና ኣቀዲሙ ንፍሉይ ዓላማን ተልእኮን ከምዘፈጥረና ንርኢ። ኣምላኽ ቅድሚ ምፍጣርና ኣቐዲሙ ንኹሉ ዘድልየና ባህርያውን መልዕልተ ባህርያውን ጸጋታት ነቲ ንሱ ዝደልዮ ክንገብር የሰናድወልና። ኣምላኽ ቅድሚ ኣብ ከርሲ ኣደና ምጽናስና እንታይ ከምዝገብረና ኣቐዲሙ ይፈልጥ እዩ። ኣብ ኤርምያስ “ኣብ ከርሚ ኣዴኻ ኽይሓነጽኩኻ ኃሬኹኻ ከይተወለድካ ኽኣ ቐደስኩኻ ነሕዛብ ነብይ ኽትከውን ድማ መደብኩኽ በለኒ” (ኤር 1:5) ዝብል ነንብብ። እግዚአብሔር ክፈጥረና እንከሎ ኣብዚ ዓለም ኣምጺኡ ዝሓድገና ባዕልና ክንምሓደር ኣይኮነን ዝሓድገና። ፍቕሪ ኣምላኽ ኩሉ ጊዜ ምሳና ኣሎ።

በዚ ብሩኽ ዕለት ብዓለ ጽንሰታ ለማርያም ክንዝክር እንከሎና ናይ ባዕልና ጽንሰት ዘኪርና ፍቕርን ምሕረትን ኣምላኽ ካብታ ዝተጸነስናላ ክሳብ እዛ ስዓት ዘይተፈልየና ነምስግና። ቅዱስ ጳውሎስ “ካብ ካልኣት ብሉጽ ዝገበረካ መንእዩ ዘይተቐበልካዮኽ እንታይ ኣሎካ፣ ዝተቐበልካ ካብ ኮንካኽ ስለምንታይ ከምዘይተቐበልካ ትሕበን” (1ቆሮ 4:7) እናበለ ኩሉ ዘሎና ህያብ ኣምላኽ ምጳኑ ኣለሊና ከምቲ ኣምላኽ ዝደልዮ ክነብሮ ይነግረና። ኹሉ ዘሎና ዝተወሃብናዮ እዩ፣ ኩሉ ኣባና ዝርከብ ጽቡቕ ውህበት ጸጋ ኣምላኽ እዩ። ኩልና ደቂ ኣምላኽ ጸጋ ዝተዓደልና ወረሰቲ ጸጋ ኣምላኽ ኢና። ማርያም ካብኩልና ዝበለጸት እያ፣ ናይ ኩልና ደቂ ኣምላኽ ኣደና እያ፣ ንሳ ብምልኣት ጸጋ ረኺባ ብምልኡ እተስተማቕር እያ።

ሎሚ ነፍስወከፍና ኣብ ኣምላኽ ክንምለስ ልብና ንኸፈተሉ። ደቂ ማርያም ዘብለና ደቂ ኣምላኽ ክንከውን ከሎና ጥራሕ እዩ። ማርያም ጠበቓና ገርና ንክእልኩሉ ኣምላኽ ሰላም ፍቕሪ ምሕረት ኣውርደልና ንበሎ።

አማርያም አደና ብዙይ ኃጢአት አዳም ዝተጸነሰኪ ንኃጢአት ንክፍአት ንቂምታ ንኹሉ ንአምላኽን ሓውናን/ሓፍትናን ዘጉሂ ነገራት ከይንገብር ካብ ወድኺ ለምንልና። ንስኺ ጠበቓና ንስኺ አደና ኢኺ እሞ በዚ ንአኺ ኡብ እንገክረሉ ዕለት ምልአት ጸጋ ተዓዲልና ክንውዕል ንልምነኪ አሎና።

ብሩኽ ብዓለ ፅንሰታ ለማርያም።

አባ ንጉሠ ፍሥሓ።